

Rapport pr. 28.02.2019

Naturpark Mølleåen

-

Følger planen	Afsluttet - Gennemført som planlagt
Mindre afvigelser fra planen	Afsluttet - Gennemført med større ændringer
Større afvigelser fra planen	Opgivet

Indholdsfortegnelse

Natur	3
 1. At sikre skov- og lysåbne naturtyper en god, høj naturtilstand	3
 2. At de truede naturtyper kalkoverdrev (6210), surt overdrev (6230) og rigkær (7230) prioriteres højt og arealet af disse sikres.....	7
 3. At fokusarter og truede arter prioriteres højt og de sikres velegnede leve- og ynglesteder.	10
 4. At fuglene på udpegningsgrundlaget sikres uforstyrrede ynglelokaliteter.	11
 5. At der fokuseres på invasive arter og at disse bekæmpes.	13
Kulturarv	13
 12. Naturparkens fødevarerressourcer	13
 13. Stengærdet langs Ganløsevejen	15
Friluftsliv	15
 6. Den tværgående cykelrute.....	16
 7. Understøttelse af cykelturismen	17
 8. Guidede ture i naturparken	18
 11. Kortlægning og formidling af stier, som er egnede for færdsel med kørestol, barnevogn mv.	18
 9. Sti Ganløse Ore til Ganløse Eged	18
 10. Cykelsti langs Farumvej mellem Ganløse Landsby og Ganløse Ore.	19
Erhverv	19
 21. Oversigt over turismeerhvervene.....	19
 Mountainbike i Naturpark Mølleåen	21
Formidling	21
 15. www.npmaa.dk	21
 16. Folder.....	22
 17. Skiltning ved naturparken	23
 18. QR koder og formidlingsmateriale	23
 19. Røde pæle med info	24
 20. Naturparken og musser (samarbejde)	24
 14. Samarbejde med pædagoger og lærere.....	26
Turisme	26
 6. Den tværgående cykelrute (Turisme)	26
 7. Cykelturisme og samarbejde (se Understøttelse af Cykelturismen).....	27
 11. Kortlægning og formidling af stier, som er egnede for færdsel med kørestol, barnevogn mv.	27
 Drift af naturstier	28
 9. Cykelsti ml Ganløse Landsby og Ganløse Ore (se anden "9." under Friluftsliv).....	28
 10. Sti langs tunneldalen mellem Ganløse Ore og Ganløse Eged (Se anden "10." under Friluftsliv).....	28

Natur

● 1. At sikre skov- og lysåbne naturtyper en god, høj naturtilstand

Beskrivelse af projektet:

Græsning udvides for at tilgodese de lysåbne naturtyper. Naturstyrelsen ønsker at udvide afgræsning i Terkelskov, Klevad Mose og Småsøerne. Naturstyrelsen arbejder på at finde ekstern finansiering til projektet. (Forprojekt*)

Kommunerne har græsnings/hegnsaftaler med flere lodsejere i Naturparken.

Endelige hegnsaftaler opnået og dispensation givet til hegning af Klevad Mose ultimo 2017.

Årlig tællinger af truede plantearter ved Småsøerne 2017:

Maj-Gøgeurt: 5204

Kødfarvet Gøgeurt: 246

Vibefedt: 1993

Melet Kodriver: 2567

Bredbl. Kæruld: 728

Furesø:

Rydning af nålebepantning på ca. 0,5 ha

Rydning af pil, el og anden opvækst på moseflade, ca. 1 ha

Opsætning af hegn til græssende dyr

2018:

Allerød kommune har i dag kun en enkelt eng-slånings aftale i naturparken, beliggende i Mølleådalen ved grænsen Allerød/Furesø kommune. Her slås der med spragelse for at fremme orkidevæksten (meget svingende orkidé-bestand).

I 2019-2020 planlægger Allerød Kommune dog en kraftig indsats for at forbedre græsningsaftaler i op til halvdelen af Kedelsø Ådal og på naturarealer nord for Lyngrengs anlæg. Heri indgår rydning af opvækst, hegning mm. Alle områder er beliggende i Naturparken.

I 2018 har en konsulent leveret en detaljeret botanisk undersøgelse af området og i februar 2019 leveres fra konsulent en detaljeret plejeplan for halvdelen af Kedelsø Ådal (ca. 19,5 ha) der vil blive anvendt i det videre arbejde. Ådalen har engblommer, orkideer, ægbladet fliglæbe, butbladet siv mm. og har et stort potentiale for genudvikling af en række kalkrige kildevæld, moser, rigkær og kalkrige overdrev.

Dette arbejde sker i regi af et Synergiprojekt medfinansieret af staten, der inddrager natur, rekreative forhold, klimasikring og vandmiljø.

Samlet budget

(Forventet/forbrugt):

Synergiprojektet: Est. 2.500.000,- (Projektets realisering forudsætter at aftaler om jordkøb, hegning, græsning, ændret dræning, kvægspang over å mv. kommer på plads i 2019).

Orkideengen varierer mellem 5.000-15.000,- pr. år.

Partner medfinansiering:

Synergiprojektet: Staten ca. 1.200.000,-. Allerød Kommune 1.300.000,-. Orkideengen: Allerød Kommune

Ansvarlig projektejer (kommune og personnavn):

Allerød Kommune, Ole Dahlqvist Sørensen

Antal timer planlagt/forbrugt:

1/3 årsværk 2018 for hele Synergiprojektet, der også omfatter vådområde afkobling af regnvand fra den overbelastede Kedelsø-Langsø Å mv. forventet 1/3 årsværk 2019.

Startdato: 2017

Slutdato: Juni 2020

Projektets naturparksværdi (kvalitativ beskrivelse):

Projektet forventes at sikre et i dag delvis rigt naturområde, der kan udvikle sig til at blive et af de mest naturrige områder i Allerød kommune med den rette langsigtede naturpleje. Der forventes på længere sigt udviklet rig natur med kalkrige kildevæld, overdrev, orkideenge og en større bestand af engblommer. Dette ventes at ske ved indsatser som afgræsning, afbrænding, rydninger, leslåning mv.

Hvad afhjælper projektet:

Projektet ventes at styrke naturværdierne og afhjælper tilgroning med dominerende arter og buske/træer.

Beskrivelse (kvalitativ):

I relation til Riggilde-LIFE projektet er græsningsarealerne blevet udvidet. Der er etableret græsning på et areal ved Farumvej (8 ha), ved Brede Enge (5 ha) og ved Gedevassegård (3,0 ha). Herudover er der kommet græsningsarealer i Sortemosen (5,5 ha) og Småsøerne (2,7 ha) (begge Egedal Kommune).

Ansvarlig projektejer (kommune og personnavn): Furesø Kommune, Mette Bjerre Larsen.

Startdato:

01.12.2017

Slutdato:

01.08.2020

Projektets naturparksværdi (kvalitativ beskrivelse):

Projektet har høj naturmæssig værdi. Riggilde-LIFE projektet har blandt andet til formål at pleje og genskabe rigkær, som er en særlig naturtype. Græsningen hjælper til at udvide det samlede areal af rigkær, og skaber dermed mere plads til de arter, som lever i rigkær.

Samtidig er græsningen også med til at holde arealerne lysåbne og forhindre tilgroning.

Hvad afhjælper projektet?:

Projektet skal medvirke til at standse tilbagegangen i biodiversiteten. Naturtyperne rigkær og kildevæld er i tilbagegang, og projektet skal blandt andet skabe flere af disse naturtyper – også til glæde for de arter, som findes netop her. Tidligere var der langt flere lysåbne naturtyper i Naturpark Mølleåen, og udvidelsen af græsningsarealet skal medvirke til at sikre samt udvide arealet af de lysåbne naturtyper. Projektet afhjælper derfor tilbagegangen i biodiversiteten.

Beskrivelse (kvalitativ):

For at sikre de lysåbne naturtyper en god, høj naturtilstand er der lavet en udvidelse af græsning i Nyvangskov med i alt 10 ha, så Klevads Mose fold og Skovgårdssolden udvides med LIFE Open Wood arealer.

Udvidelse af græsningsarealet med 2 ha ved Småsøerne med en del af Ganløse Ås er gennemført i 2018.

Der er aftale med forpagter

Samlet budget (Forventet/forbrugt): 25.000 kr. forbrugt på hegnssætning i Småsøerne.

Partner medfinansiering: Mørdrupgaard har lagt 0,5 ha privat jord i folden vederlagsfrit.

Ansvarlig projektejer (kommune og personnavn): NST, Jens Nielsen

Antal timer planlagt/forbrugt: 50 timer

Startdato: 01.01.2018

Slutdato: 01.04.2018

Projektets naturparksværdi (kvalitativ beskrivelse):

Afgræsning er med til at sikre de lysåbne naturtyper og der er nu et areal med kalkoverdrev under græsning. Kalkoverdrev er en Natura 2000 naturtype, hvortil der er tilknyttet en særlig botanik, som forventeligt vil sprede sig til den øvrige del af det afgræssede område.

Samlet budget i kr.: 0 Forbrugt til dato i kr.: 0

Medfinansierende partnere:

Ansvarlig projektejer: De 4 kommuner og NST

Antal timer planlagt: 100 Antal timer forbrugt: 0

Planlagt startdato: 01-12-2017 Planlagt slutdato: 01-08-2020

Status på leverancer i %: 50

Status på leverancer: Medvirker til at øge naturværdien af de naturtyper, særligt rigkær og kildevæld, samt de arter, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Projektet har til formål at genskabe nogle af de lysåbne, våde naturtyper, som tidligere var udbredt i Mølleådalen, og som er levested for sjældne arter som gøgeurter, leverurt, mosser og forskellige arter af star. Derudover er en række sommerfugle knyttet til naturtyperne, hvoraf flere er på den danske rødliste. Også en række bilag IV-arter vil få gavn af projektet.

Projektets naturparksværdi: Projektet forventes at sikre et i dag delvis rigt naturområde, der kan udvikle sig til at blive et af de mest naturrige områder i Allerød kommune med den rette langsigtede naturpleje. Der forventes på længere sigt udviklet rig natur med kalkrige kildevæld, overdrev, orkideenge og en større bestand af engblommer. Dette ventes at ske ved indsatser som afgræsning, afbrænding, rydninger, leslåning mv.

Afhjælpende handling: Projektet medvirker til at standse tilbagegangen i biodiversiteten.

● 2. At de truede naturtyper kalkoverdrev (6210), surt overdrev (6230) og rigkær (7230) prioriteres højt og arealet af disse øges,

Beskrivelse af projektet:

I forbindelse med LIFE Rigkilde projektet bliver der ryddet for opvækst og etableret græsning på et større areal for at udvide det samlede areal af rigkær.

I Egedal Kommune kommer (pågående):

- en stor hegning og rydning på Farumvej 145, 3520 Farum. Acadresag nr. 17/10884. Realiseret i efteråret 2018.

- skrab på overflade for at genskabe rigkær ved Småsøerne – acadresag nr. 17/11837

Realiseres i 2019

2018:

Beskrivelse (kvalitativ):

Det tværkommunale projekt i Naturpark Mølleåen - Rigkilde Life - har 3 indsatsarealer i Allerød Kommune, hvor projektet ønsker at indgå naturplejeaftaler med 10-14 lodsejere.

Forhandlingerne vil gå på at sikre naturpleje for de i Rigkilde Life udpegede naturtyper (Rigkær, kalkoverdrev og surt overdrev).

Lodsejerforhandlingerne forsøges gennemført i første halvdel af 2019 med konsulentbistand. Målet er at indgå en række aftaler om rydning, hegning, afgræsning og høslet.

I Rigkilde Life skal der også etableres/forbedres et par vandhuller i Mølleådalen til gavn for stor vandsalamander.

Samlet budget (Forventet/forbrugt): Ikke fastlagt. Beror på de mulige aftaler der kan indgås med lodsejere. Konsulentudgifter est. Til 30-50.000,-

Partner medfinansiering: Staten finansierer de fleste tiltag via Rigkilde Life.

Ansvarlig projektejer (kommune og personnavn) Allerød kommune, Ole Dahlqvist Sørensen / Anne Larsen (projektleder lokalt for Mølleåen er Furesø Kommune)

Planlagt 100 timer Kommunalt arbejde med lodsejerforhandlinger

Startdato: Fysiske aktiviteter påbegyndes i 2019

Hvad afhjælper projektet?:

Projektet ventes at afhjælpe tilgroning og mulig utilsigtet forkert udnyttelse af arealerne i forhold til naturværdierne.

Baseret på de undersøgelser der er udført af de nuværende naturværdier forventes disse værdier at øges via projektets tiltag.

Projektet forventes at skabe 1-2 nye vandhuller til stor vandsalamander.

Samlet budget i kr.:	50.000	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:			
Ansvarlig projektejer:	Ansvarlig projektejer (kommune og personnavn) Allerød kommune, Ole Dahlqvist Sørensen / Anne Larsen (projektleder lokalt for Møl		
Antal timer planlagt:	100	Antal timer forbrugt:	40
Planlagt startdato:	01-01-2017	Planlagt slutdato:	01-12-2020
Status på leverancer i %:	50		
Status på leverancer:	Fysiske aktiviteter påbegyndes i 2019. Se i Beskrivelse		
Projektets naturparksværdi:	Hvis der kan opnås lodsejeraftaler om pleje vil det være et særdeles vigtigt input til at sikre og forbedre naturværdierne i Mølleådalen mht. den botaniske udvikling og dermed også på fauna udviklingen.		

● 3. At fokusarter og truede arter prioriteres højt og de sikres velegnede leve- og ynglesteder.

Beskrivelse af projektet:

En ny bestand af lys skivevandkalv forsøges etableret i Farum Sortemose i forbindelse med LIFE Riggilde projektet.

Eksisterende vandhuller i kommunen plejes til gavn for stor vandsalamander, blandt andet på Baunesletten og syd for Sækken.

Som del af LIFE Riggilde projektet etableres der nye vandhuller til gavn for stor vandsalamander, og målet er, at de nye vandhuller også vil udvide bestanden af stor kærguldsmed.

Forsøg med genintroduktion af mørk pletvinge i Krogenlund Mose og andre steder.

Udlægning af sten og stammer til gavn for markfirben i de tørre naturtyper, blandt andet på Baunesletten.

Naturpleje af de lokaliteter, hvor der findes fokusarter og truede arter, f.eks. pleje af Farum Sortemose til gavn for tørveviol.

Hævning af vandstand i Maglemosen i Ganløse Ore. Projektet realiseres måske først efter 2021. Projektet er pågående og forventes realiseret i foråret 2018.

Furesø indberetter for 2017:

- hegning og rydning på Brede Enge 9, 3520 Farum

Rydning af nålebeplantning på ca. 0,5 ha

Rydning af pil, el og anden opvækst på moseflade, ca. 1 ha

Restaurering af 1 vandhul, der tidligere har været levested for stor vandsalamander

Nygravning af 1 vandhul som levested for stor vandsalamander

Opsætning af hegn til græssende dyr

Samlet budget: 275.000 kr.

Partner medfinansiering:

EU-LIFE Nature, Miljøstyrelsen, 15. Junifonden.

Ansvarlig projektejer (kommune og personnavn):

Furesø Kommune

Mette Bjerre Larsen

Antal timer planlagt/forbrugt:

50+

Startdato

1. september 2016

Slutdato

1. august 2020

Projektets naturparksværdi (kvalitativ beskrivelse):

Medvirker til at øge naturværdien af de naturtyper, særligt rigkær og kildevæld, samt de arter, der er på

udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Projektet har til formål at genskabe nogle af de lysåbne, våde naturtyper, som tidligere var udbredt i Mølleådalene, og som er levested for sjældne arter som gøgeurter, leverurt, mosser og forskellige arter af star. Derudover er en række sommerfugle knyttet til naturtyperne, hvoraf flere er på den danske rødliste. Også en række bilag IV-arter vil få gavn af projektet.

Hvad afhjælper projektet:

Projektet medvirker til at standse tilbagegangen i biodiversiteten, bl.a. gennem af fjerne uønsket opvækst af pil mv. samt nåleplantager fra mosefladen og dalskråningen. Derudover medvirker projektet til at forbedre levesteder for sjældne, sårbare og særligt beskyttede arter, f.eks. stor vandsalamander, der har brug for lysåbne vandhuller som ynglested.

Furesø:

Restaurering af 1 vandhul, der tidligere har været levested for stor vandsalamander

Nygravning af 1 vandhul som levested for stor vandsalamander

Samlet budget

(Forventet/forbrugt) 50.000

Partner medfinansiering

EU-LIFE Nature, Miljøstyrelsen, 15. Junifonden.

Ansvarlig projektejer (kommune og personnavn) Furesø Kommune

Mette Bjerre Larsen

Antal timer planlagt/forbrugt

Startdato

1. september 2016

Slutdato

1. august 2020

2018

RigkildeLIFE havde en ambition, om at etablere en ny bestand af lys skivevandkalv. Efter en gennemgang af muligt egnede levesteder, er der imidlertid kun lokaliseret et egnet levested, og projektet bliver derfor for sårbart.

De eksisterende vandhuller er endnu ikke blevet plejet.

Som del af LIFE-Rigkilde projektet, er der blevet etableret et nyt vandhul ved Brede Enge. Herudover er tre eksisterende vandhuller blevet rensat og derved skabt nye levesteder for stor vandsalamander og kærguldsmed (det ene vandhul er i Egedal Kommune).

Sommerfuglearten mørk pletvinge er blevet genintroduceret på en række lokaliteter, herunder Krogenlund og Bastrupkæret (mellem Bastrup Sø og Småsøerne).

De arealer, som er blevet ryddet har gavnet tørveviolen, som er en af de arter, som også søges fremmet i projektet.

I 2019 er igangsat endnu et initiativ, som skal fremme en rødlistet/truet sommerfugleart, nemlig violetrandet ildfugl. På Baunesletten er græslandet flere forskellige steder blevet gravet af i lange striber, for at give

sommerfuglene mere mad. Til foråret skal der derfor udsås en blanding af planter, som findes naturligt derude i forvejen. Det er hensigten, at der på denne måde vil komme flere sommerfugle til området. Derudover plantes der også vilde rosenbuske for at udvide sommerfuglens udbredelsesområde.

2018:

Sommerfuglen Mørk Pletvinge er sjælden i Danmark. Derfor er der lavet et projekt med genintroduktion af mørk pletvinge ved, at der i 2013 og 2014 blev der udsat larver fra mørk pletvinge i Småsøerne/Krogenlund Mose. De første år sås ingen tegn på liv af mørk pletvinge, men i sommeren 2018 blev der observeret 3 individer. NST har for at forbedre forholdene for insekter generelt udvidet hegningen og intensiveret afgræsningen med robust kvæg, der har præference for krat (galloway). Det har skabt lysåbne lommer i kratkoven, hvor der er læ og blomstrende urter, hvilket er afgørende for insekter/mørk pletvinge trives.

Manuelt høslet med eftergræsning fremmer generelt de lysåbne arter. Heraf monitoreres de truede arter: melet kodriver, sumphullæbe, vibefedt, bredbladet kæruld og maj gøgeurt.

Afbrænding foretaget af frivillige i Småsøerne og Klevads Mose samt høslet for foldfrø.

2018:

Allerød Kommune, nabo kommuner og private lodsejere har i mange år kontinuert plejet flere naturrige områder i Naturpark Mølleåen. En del af disse naturarealer har derved opnået en forbedret tilstand. I 2012-13 blev der på grund af en klar forbedring af naturindholdet i flere områder, vurderet at det ville være muligt at genintroducere individer af mørk pletvinge, hvis sidste levesteder i Danmark var i området ved Naturpark Mølleåen.

I perioden 2013-2016 blev der udsat individer indsamlet i Skåne i Børstingerød Mose (ikke en del af naturparken), Bastrup kærret, Krogenlund Mose samt i Farum Sortemose. I Krogenlund overlevede udsatte larver ikke men de andre steder er der de løbende år set mørk pletvinge.

Med fortsat pleje af områderne er der mulighed for at Danmark igen har fået en bestand.

Projektet medvirker til at forbedre levesteder for sjældne, sårbare og særligt beskyttede arter, f.eks. stor vandsalamander. Pro

Samlet budget i kr.:	0	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:			
Ansvarlig projektejer:	Allerød, Furesø, Egedal Kommuner samt NST		
Antal timer planlagt:	0	Antal timer forbrugt:	0
Planlagt startdato:	01-01-2017	Planlagt slutdato:	01-01-2023
Status på leverancer i %:	50		
Status på leverancer:			
Projektets naturparksværdi:	Medvirker til at øge naturværdien af de naturtyper, særligt rigkær og kildevæld, samt de arter, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.		

Projektet har høj naturmæssig værdi. Riggilde-LIFE projektet har blandt andet til formål at pleje og genskabe rigkær, som er en særlig naturtype. Derved skabes også nye og forbedrede levesteder for de arter, som lever i rigkær, og sikrer deres fortsatte udbredelse i området.

● 4. At fuglene på udpegningsgrundlaget sikres uforstyrrede ynglelokaliteter.

Beskrivelse af projektet:

Mink bekæmpes i Sækken for at sikre uforstyrrede ynglelokaliteter for rørhøg.

Projektet sker løbende.

2018:

Natura 2000 handleplanerne for 2012-2015 nævner at mink er et problem for Rørhøg (en del af udpegningsgrundlaget for N2000 området) og andre ynglende vandfugle i Mølleådal. På dette grundlag blev kommunerne mere aktive i bekæmpelsen af mink i området og har opsat flere fælder i samarbejde med lokale frivillige der tilser fælderne.

Allerød kommune har i 2014 indkøbt 4 minkfæller i samarbejde med lokale lodsejere. 2 af disse står i Naturpark Mølleåen Allerød kommune, en ved Bastrup sø og en ved Hestetangs Huse.

NST bekæmper Mink i Sækken for at sikre uforstyrrede ynglelokaliteter for rørhøg. Der er sat fælder op – både slagfælder og levende fangst fælder. Desuden reguleres mink lejlighedsvist. Indsatsen foregår både ved Farum Sø og ved Sækken.

Handling afhjælper truslen mod rørhøg og dens ynglebetingelser

Samlet budget i kr.:	0	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:			
Ansvarlig projektejer:	Allerød, Egedal, Furesø Kommuner og NST		
Antal timer planlagt:	0	Antal timer forbrugt:	0
Planlagt startdato:	01-01-2018	Planlagt slutdato:	01-01-2022
Status på leverancer i %:	50		
Status på leverancer:	Løbende drift af aktiviteten sker planmæssigt.		
Projektets naturparksværdi:	Rørhøgens ynglelokaliteter skaber grobund for at rovfuglen kan sætte sit aftryk i området. Rørhøgens tilstedeværelse forventes at bidrage til øget biodiversitet.		

● Fugleprojekt i Mølleåens Golfklub

Efter en ansøgning fra Mølleåens Golfklub og DOF's Allerød fuglegruppe bevilgede Allerød Kommunes Bæredygtighedsråd i 2016 midler til at gennemføre et projekt med at forsøge at erstatte insekticidbekæmpelse på golfbanens arealer med "fuglebekæmpelse". Rådets argument var "at Mølleåens golfklub forbedrer både natur og miljø fuglekasser så man med naturens hjælp nedsætter eller undgår brug af sprøjtegifte og man fremmer en bedre mulighed for udbredelse fuglelivet".

Projektet omfattede opsætning af 84 fuglekasser på golfbanen og efterfølgende monitoring af udviklingen af bestanden af ynglende fugle.

Projektet er med til at udvikle Naturparkens fuglebestand til gavn for naturen i området (herunder bl.a. rovfugle).

Samlet budget i kr.:	18.000	Forbrugt til dato i kr.:	18.000
Medfinansierende partnere:	Golfbanerne medfinansierede en del bl.a. med forbedring og opsætning af de indkøbte fuglekasser og har derudover sammen med DOF		
Ansvarlig projektejer:	Mølleåens Golfklub, v/ Erik Brühl, Allerød Fuglegruppe. Kontaktperson i Allerød Kommune: Ole Dahlqvist Sørensen.		
Antal timer planlagt:	500	Antal timer forbrugt:	250
Planlagt startdato:	01-01-2018	Planlagt slutdato:	31-12-2019
Status på leverancer i %:	50		
Status på leverancer:			
Projektets naturparksværdi:	Mølleåens golfklub ligger midt i Naturpark Mølleåens vestlige del mellem Bastrup Sø og Kedelsø-Langsø Å. En vigtig del af naturparkens værdi er dets alsidige fugleliv. I 2018 var der æg/unger i 62 af kasserne, fortrinsvis stærer, mejser og spurve. Dette er et overordentligt godt resultat og bidrager til en berigelse af fuglelivet i området.		

● 5. At der fokuseres på invasive arter og at disse bekæmpes.

Beskrivelse af projektet:

Kæmpe bjørneklo bekæmpes konsekvent i naturparken.

Egedal Kommune har en gældende indsatsplan som foreskriver at lodsejere, inkl. kommunen skal bekæmpe frøspredende planter af Kæmpe-bjørneklo og er vedtaget af kommunalbestyrelsen. Egedal Kommune er håndhævende myndighed. Indsatsplanen er gældende frem til 2022.

2017:

Udgift i kr	17.760
Timeforbrug	44

2018

Naturstyrelsen bekæmper konsekvent evt. opvækst af den invasive plante kæmpe bjørneklo på egne arealer. Forekomsten af Kæmpe Bjørneklo i Naturstyrelsens del af Naturpark Mølleåen er ikke-eksisterende/begrænset.

Allerød kommune foretager i henhold til Kommunens Indsatsplan for kæmpebjørneklo tilsyn med private lodsejeres bekæmpelse af den invasive art.

Furesø kommune bekæmper ligeledes Kæmpe Bjørneklo.

Fra 2019 bekæmper Furesø Kommune pileurt på en lokalitet i naturparken. NST planlægger at intensivere bekæmpelsen af invasiv pileurt og gyldenris.

Samlet budget i kr.:	0	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:			
Ansvarlig projektejer:			
Antal timer planlagt:	0	Antal timer forbrugt:	0
Planlagt startdato:		Planlagt slutdato:	
Status på leverancer i %:	75		
Status på leverancer:			
Projektets naturparksværdi:	I naturperspektivet har overtaget en negativ konsekvens på et områdes		

artsdiversitet og sammensætning – herunder flora som fauna, idet andre plantearter skygges væk, som også er levesteder for et utal af insektarter. Konsekvensen er et monolandskab.

Ved bekæmpelse af Bjørneklo forventes det, at biodiversitet/artsrigdom øges.

Bekæmpelse af Kæmpe Bjørneklo fremmer, dels at planten ikke spreder sig og samtidig fremmes den lysåbne og artsrige natur.

Bekæmpelse af Kæmpebjørneklo er vigtig for at sikre de botaniske værdier i Naturparken.

Afhjælpende handling:

Projektet afhjælper, at den invasive plante Kæmpe Bjørneklo spreder sig. Sikrer at botaniske lokaliteter og almindelige natur-

Kulturarv

● 12. Naturparkens fødevareressourcer

Udvikling af en fortælling om naturparkens fødevareressourcer. Fortællingen kan supplere cykelstrategien, og sætte fokus på de lokale producenter af fødevarer set igennem et historisk perspektiv – fødevarerproduktion i området op gennem tiden. Projektet kan skabe en helt unik oplevelse i Naturpark Mølleåen. Mulige samarbejdspartnere kan være de lokale producenter af fødevarer, Foreningen Naturparkens Venner, Skenkelsø Mølle Museum og Furesø Museum. Skiltning undervejs i naturparken ville kunne formidle kulturhistorien og samtidig vise vej til de lokale fødevarerproducenter og gårdbutikker. (Forprojekt)

2017:

I et samarbejde med et eksisterende kortlægnings- og samarbejdsprojekt (Smag På Nordsjælland) om opkvalificering af den gastronomiske oplevelse samarbejder Naturpark Mølleåen med SPN om at kvalificere udbuddet fra naturparkens aktører, skabe værdikæder og udbrede kendskabet. Naturparken inddrager Vennerne og den kulturhistoriske formidling fra museerne i området.

2018:

Forprojektet tager udgangspunkt i udvikling og afvikling af Jord-Til-Bord forløb. Lokale fødevarerproducenter har indledt samarbejde med Sekretariatet og Naturvejlederen om at udvikle og gennemføre Jord-Til-Bord forløb. Den primære målgruppe i forprojektet er 3-6 årige, og på sigt inddrages indskoling. Herefter vil andre aldersgrupper blive inddraget som målgruppe i projektet.

Den kulturhistoriske del af formidlingen foregår ved QRkoder opstillet rundt om i NM, og benyttes i forløbene for relevante aldersgrupper.

Forprojektet laver aftaler med Hegnstrup Gård, Barresøgård og Sørís. Senere hen udbredes Jord-Til-Bord forløb til andre gårde, som kan og vil være en del af projektet.

Forløbene kræver egenbetaling fra brugerne.

Endvidere beskrives fortællingen om naturparkens fødevareressourcer i en udstilling, som er et samarbejde mellem Egedal og Furesø Museer. Besluttet i 2018 og forventes realiseret i 2019.

Samlet budget i kr.: 0 Forbrugt til dato i kr.: 0

Medfinansierende partnere:

Ansvarlig projektejer: Naturpark Mølleåen v. Kristoffer Schou

Antal timer planlagt: 100 Antal timer forbrugt: 30

Planlagt startdato: 01-02-2018 Planlagt slutdato: 01-12-2019

Status på leverancer i %: 20

Status på leverancer: Kortlægningen og samarbejdet mellem fødevarerproducenterne er lavet, og værdikædetænkning i 2018 vil resultere i et øget samarbejde aktørerne imellem, samt en opkvalificering af diverse tilbud.

Projektets naturparksværdi: Projektet fremhæver den kulturhistoriske styrke i området, og binder området, naturen og kulturen sammen i en fortælling, som bærer naturparkens dna.

● 13. Stengærddet langs Ganløsevejen

Stengærddet langs Ganløsevejen på strækningerne Lyngvej på østsiden af Ganløse Eged (1. prioritet) og Farumvej nord om Ganløse Ore (2. prioritet) ønskes omsat, men projektet kræver ekstern finansiering. (Forprojekt)

2018:

Projektet er realiseret.

Frihugning og synliggørelse af hulvejene ved vandskellet i nordenden af Ganløse Eged.

300 m af stengærdet langs vejen "Småsøerne" i nordenden af Ganløse Eged er renoveret.

Samlet budget i kr.:	40.000	Forbrugt til dato i kr.:	40.000
Medfinansierende partnere:	Naturstyrelsen egenfinansierer		
Ansvarlig projektejer:	Naturstyrelsen		
Antal timer planlagt:	30	Antal timer forbrugt:	30
Planlagt startdato:	01-01-2018	Planlagt slutdato:	01-08-2018
Status på leverancer i %:	100		
Status på leverancer:			

Friluftsliv

6. Den tværgående cykelrute

Den tværgående cykelrute, hvor den besøgende kan komme på tværs gennem naturparken via offentlig transportforbindelse på begge sider af parken, skal synliggøres og markedsføres via en bred palet af kommunikationskanaler, herunder facebook, hjemmesider og "oplevelses-app".

2017: ??

2018:

Den tværgående cykelrute i NM er rygraden i stisystemet og den digitale turguide.

Den tværgående cykelrute er fremhævet på NM's hjemmeside.

Efter styregruppens og sekretariatets vurdering, og i samråd med Naturparkrådet, er der på den tværgående cykelrute behov for kvalitetsløft. Dele af ruten er i for dårlig stand til, at man kan reklamere for den som en tværgående hovedrute. NST/Charlotte Mølgaard har foreslået, at de dele af ruten, hvor kvalitetsløft er tiltrængt, skal kortlægges og at kommunerne og nst går sammen i en fondsansøgning i håb om at rejse midlerne til kvalitetsløft. Kortlægning og det videre arbejde med ruten vil foregå i de kommende to år 2019 og 2020.

Projektplan:

- Kortlægning af fokusområder (1. halvår 2019)
- Fondsansøgninger til puljer og fonde (2. halvår 2019)
- Kvalitetsløft af fokusområder (1. halvår 2020)

Allerød Kommune er i gang med at lave en sti fra Lyngø til Bastrup Sø, som vil støde til den tværgående rute. Læs mere ved den tilføjede aktivitet.

Samlet budget i kr.:	0	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:	Ekstern finansiering // puljer og fonde		
Ansvarlig projektejer:	Kristoffer Schou		
Antal timer planlagt:	100	Antal timer forbrugt:	0
Planlagt startdato:	01-08-2018	Planlagt slutdato:	01-12-2018
Status på leverancer i %:	10	Revideret slutdato:	01-12-2020
Status på leverancer:	Beslutning om kvalitetsløft af den tværgående cykelrute besluttet af styregruppen og i Naturparkrådet har forårsaget en ændring ift den oprindelige plan om blot at annoncere for ruten.		
Projektets naturparksværdi:	Naturpark Mølleåen har behov for konkrete kendetegn, nemme adgangsforhold og forståelige budskaber. Et kvalitetsløft af den tværgående cykelrute vil gøre ruten til hovedåren gennem naturparken til et unikt og gennemgående kendetegn, som aktualiserer nemt adgangsforhold og vil i markedsføring kunne bruges som en grundlæggende faktor i formidlingen af naturparken.		
Afhjælpende handling:	Der skal afsøges muligheder for at tilføre aktiviteten ressourcer og kompetencer. Der undersøges mulighed for at ansætte en pers		

● Etablering af cykelsti mellem Lyngø og Bastrup sø

I forbindelse med Synergiprojektet "Den levende Ådal" vil Allerød kommune forsøge at købe jord for at etablere en cykelsti på tværs af Kedelsø Ådal mellem Lyngø by og Bastrup Sø. I dag er den eneste forbindelse for bløde trafikanter, direkte mellem Lyngø by og Bastrup Sø, at cykle langs Ganløsevej der er stærkt trafikeret, har dårlige udsynsforhold og ikke har cykelsti. For gående er det nærværdigt umuligt at komme trygt og sikkert fra Lyngø til Bastrup sø uden at tage en stor omvej omkring Uggeløse skov. Tillige ventes etableret trampestier i selve ådalen.

Indledende lodsejerkontakt og naturkonsekvensundersøgelser er i 2018 udført for den forventede cykelsti.

Samlet budget i kr.:	560.000	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:	Allerød Kommune kr. 460.000, Staten kr. 100.000		
Ansvarlig projektejer:	Allerød Kommune, Ole Dahlqvist Sørensen		
Antal timer planlagt:	200	Antal timer forbrugt:	50
Planlagt startdato:	01-01-2018	Planlagt slutdato:	01-12-2020
Status på leverancer i %:	20		
Status på leverancer:			

Projektets naturparksværdi: Cykelstien på tværs af ådalen vil åbne op for nogle fantastiske rekreative muligheder i en landskabsmæssig markant ådal, der indtil nu har været næsten lukket for offentlig adgang (kun indkig 3 steder). Dette skaber også en markant god forbindelse i den nordlige del af Naturparken mellem Lyngø og Bastrup sø og forbinder dermed hele stisystemet i Mølleåsystemet i retning nordpå fra Bastrup sø.

7. Understøttelse af cykelturismen

Muligheden for at understøtte cykelturismen ved et samarbejde med cykelbutikker i Farum og Ølstykke undersøges. Et samarbejde kunne omhandle udlejning/levering/afhentning af cykler for besøgende, der ankommer med offentlig transport. (Forprojekt)

2018:

NM udvikler parken ved at understøtte primære brugergrupperes ønske om at benytte naturparken. I dette forprojekt har Naturvejlederen og Sekretariatet skabt grundstenene til et netværk af cykelaktører i og omkring NM, som kan udbyde cykler og guidede ture, samt udvikle produkter der rækker ud til andre aktører (bespisning, overnatning, bondegårdsophold m.v.). Navnlig MTB Tours i Hareskoven (Danmarks største cykeludlejning) og Metalskolen er efter Sekretariatets ønske og forslag indledt samarbejde, som forbinder NM's fra øst til vest, og retur med cykeludlejning og relaterede produkter.

I netværket arbejdes der fortsat på at inddrage cykelbutikker i og omkring NM og i sidste ende kunne lave et kort, som viser vej til produkter for målgruppen.

Der arbejdes koordineret mellem Egedal Og Furesø Kommuner på at etablere et overblik over cykelturismeaktører og andre turismeaktører i og omkring NM. Dette arbejde pågår i 2019.

Projektet afhjælper en nuværende mangel på produkter, værdikæde og sammenhæng i NM's turismeinitiativer.

Samlet budget i kr.:	40.000	Forbrugt til dato i kr.:	10.000
Medfinansierende partnere:	Egedal og Furesø		
Ansvarlig projektejer:	Kristoffer Schou		
Antal timer planlagt:	200	Antal timer forbrugt:	50
Planlagt startdato:	01-04-2018	Planlagt slutdato:	01-01-2020
Status på leverancer i %:	50		
Status på leverancer:			

Projektets naturparksværdi: Projektet er et forprojekt, som skaber stor værdi for naturparken. Projektet giver de besøgende et solidt og nemt overblik over mulighederne for at bevæge sig rundt i og omkring NM på cykel. Og projektet bevæger sig ud over cykelprodukter og cykelturisme, og skaber værdikædetænkning i turismeprodukter ved at skabe produkter, som inddrager andre aktører i og omkring NM.

Netværket binder cykelaktører sammen, og faciliterer samarbejde på tværs af naturparken og erhvervsaktører.

8. Guidede ture i naturparken

Der er et ønske om at udvide antallet af guidede ture i området, og dette skal imødekommes gennem en kortlægning af eksisterende tilbud samt afklaring af mulige samarbejder mellem relevante aktører.
(Forprojekt)

2017: Kortlægningen og afklaring af samarbejder er fuldendt, og der arbejdes i 2018 på at strukturere turene, digitalisere dem, og udbrede dem på web samt i naturparken vha QR kode skiltning ca. 120 punkter.

2018:

Forprojektet kortlægger og samler etablerede guider og ture samt rækker ud til potentielle guider og aktiviteter, i et forsøg på at øge antallet og udbudet af ture og aktiviteter i NM.

Således skabes der i forprojektet et netværk, der samler dem der kan og vil lave guidede ture og aktiviteter: svampeture, vild mad ture, naturture, kulturture, mountainbiketure, vandreture, træklating m.fl.

Forprojektet skal munde ud i en kalender, hvor ture og aktiviteter udbydes med guider, som selv står for at udvikle, udbyde (gennem NM's hjemmeside) og afvikle. Den enkelte guide er 100% ansvarlig for alt, og Sekretariatet for NM foretager en løbende kvalitetssikring samt afstemmer forventninger.

Samarbejdspartnerne er fortsat DN lokalafdelingerne, Museerne, Foreningen Naturpark Mølleåens Venner.

Projektet har fået tilføjelser, er ikke længere blot et forprojekt, og fortsætter i 2019 og 2020.

Sekretariatet håber på, at de 5 "Mulige koncepter til udbredelse i naturparker" kan realiseres, og at især konceptet der vedrører Frivillige Naturparkguider kan indgå i projektet om guidede ture i NM.

Samlet budget i kr.:	100	Forbrugt til dato i kr.:	30
Medfinansierende partnere:	Fuldt finansieret af Kommunerne og NST		
Ansvarlig projektejer:	Kristoffer Schou		
Antal timer planlagt:	300	Antal timer forbrugt:	80
Planlagt startdato:	01-04-2018	Planlagt slutdato:	01-03-2020
Status på leverancer i %:	50		

Status på leverancer:

Projektets naturparksværdi: Forprojektet har stor værdi for NM. Et øget antal af guidede ture og aktiviteter giver gæster flere muligheder for at opleve NM og få indsigt. Guidede ture er i forvejen en foretrukken måde at formidle på, idet det skaber relationer og samhørighed, ejerskab og god forståelse hos gæsten. Det kan være en stor opgave at udvikle, koordinere, administrere, afvikle og evaluere guidede ture. Løsningen om at etablere et netværk, hvor den enkelte guide og tur er 100% guidens ansvar, frigør tid og ressourcer i Sekretariatet. Projektet skaber samarbejde i NM, på tværs af kommunerne og åbner muligheder for at udvikle nye tiltag uden topstyring fra Sekretariatet.

Afhjælpende handling: Projektet skaber et team af guider og ture/aktiviteter, som ellers ikke ville have været muligt for Sekretariatet og Naturvejled

● 11. Kortlægning og formidling af stier, som er egnede for færdsel med kørestol, barnevogn mv.

Kortlægning og formidling af stier, som er egnede for færdsel med kørestol, barnevogn mv.

Kortlægning begynder i 2019 i et samarbejde mellem primært Egedal og Furesø Kommuner, som på sigt også vil omfatte NST og de resterende kommuner Allerød og Frederikssund.

Samlet budget i kr.:	40	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:	Kommunerne og NST		
Ansvarlig projektejer:	Kristoffer Schou		
Antal timer planlagt:	200	Antal timer forbrugt:	10
Planlagt startdato:	01-02-2019	Planlagt slutdato:	01-07-2020
Status på leverancer i %:	10		
Status på leverancer:	Samarbejdet ml Egedal og Furesø er initieret.		
Projektets naturparksværdi:	Naturparken skal være brugervenlig, og omfavne så mange målgrupper og brugere som muligt. På sigt kan NM brande sig på at være god for brugergruppen og dermed tiltrække endnu flere gæster til at opholde sig i naturen og NM.		

✓ 9. Sti Ganløse Ore til Ganløse Eged

De to sidste etaper af stien langs tunneldalen mellem Ganløse Ore og Ganløse Eged forventes anlagt i 2017.

Projektet succesfuldt afsluttet ultimo 2017

Samlet budget i kr.:	0	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:			
Ansvarlig projektejer:			
Antal timer planlagt:	0	Antal timer forbrugt:	0
Planlagt startdato:		Planlagt slutdato:	
Afsluttet år:	2017		

✓ 10. Cykelsti langs Farumvej mellem Ganløse Landsby og Ganløse Ore.

Egedal Kommune anlægger 2016-2017 cykelsti langs Farumvej mellem Ganløse Landsby og Ganløse Ore. Dette vil forbedre infrastrukturen for den rekreative trafik betydeligt i Naturparken.

Projektet er succesfuldt afsluttet ultimo 2017

Samlet budget i kr.:	0	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:			
Ansvarlig projektejer:			
Antal timer planlagt:	0	Antal timer forbrugt:	0
Planlagt startdato:		Planlagt slutdato:	
Afsluttet år:	2017		

Erhverv

● 21. Oversigt over turismeerhvervene

Der udarbejdes en oversigt over turismeerhvervene i naturparken – besøgsårde, lokale producenter af fødevarer, overnatningsmuligheder, restaurationer mv. Oversigten udarbejdes med relevante aktører. (Forprojekt)

I et samarbejde med Smag på Nordsjælland vil Naturpark Mølleåen (NM) udnytte de eksisterende fødevarerproducenters virke, skabe sammenhæng og netværk, og således introducere værdikædetænkning i udbuddet af smagsoplevelser i NM.

På baggrund af erfaringer fra andre medlemmer af Danske Naturparker, og med afsæt i potentialerne for at fremme erhvervslivet på fødevarerområdet, tilsigter projektet at skabe sammenhæng og kraft i naturparken og derigennem understøtte de andre kategorier - i særdeleshed Turisme, Friluftsliv og Formidling.

2018:

I 2018 har Furesø og Egedal Kommuner erhvervsafdelinger i samarbejde med Sekretariatet indledt et samarbejde om kortlægning af erhverv, der kan understøtte NM's udvikling og drift som destination og publikumsomfavnende naturpark.

Kommunerne er i gang med at skabe sig et overblik over deres respektive turismeaktører, og forventer at indberette til sekretariatet i vinteren/foråret 2019. Oversigten forventes at indeholde en liste med branchekategorisering, korte beskrivelser samt et farvekodet kort med placeringer.

Samlet budget i kr.:	20.000	Forbrugt til dato i kr.:	5.000
Medfinansierende partnere:	Furesø og Egedal		
Ansvarlig projektejer:	NM v. Kristoffer Schou		
Antal timer planlagt:	200	Antal timer forbrugt:	60
Planlagt startdato:	01-02-2018	Planlagt slutdato:	01-02-2019
Status på leverancer i %:	40	Revideret slutdato:	01-09-2019
Status på leverancer:	Projektet er i sin spæde begyndelse. Arbejdet ligger primært i at samle relevante aktører, introducere dem for ideen, og indskrive dem i netværket og konceptet bag.		
Projektets naturparksværdi:	Projektet har stor naturparksværdi idet sammenhængskraften i projektet tydeliggør NM og parkens virke overfor gæster. Netværket af fødevarerproducenter får samtidig en basal forståelse for, hvordan NM og netværket kan understøtte deres virke.		

● Mountainbike i Naturpark Mølleåen

2017: ??

2018:

Med direkte reference til Friluftsliv, Natur og Turisme ønsker projektet at skabe værdikædetænkning i mountainbike potentialerne i naturparken.

Vi vil samle cykelforretninger og udbydere af mountainbikeudlejning og -ture, foreninger og brugere i et netværk som skal understøtte udviklingen af naturparken som mountainbikeattraktion og -destination.

Sammenhæng i diverse produkter, ture og muligheder vil iscenesætte NM og give gæster mulighed for at udforske naturparken gennem de andre kategorier.

Således er mountainbiking i NM både en værdi i sig selv, og samtidig understøtter mountainbiking og projektet parkens mange tiltag, projekter og udviklingspotentialer.

2018: I 2018 har Sekretariatet ved Naturvejlederen afviklet møder mellem interessenter i området, og afsøgt muligheder for samarbejde. Sekretariatet vurderer, at interessenterne indtil videre er bedst tjente med at fortsætte deres drift og i samarbejde med Sekretariatet udvikle ture og produkter, der tager udgangspunkt i NM.

Udgangspunktet er at samle MTB Tours (Danmarks største cykeludlejer, placeret i Hareskoven øst for naturparken) og Metalskolen (placeret i den vestlige ende af naturparken) om samarbejde og produkter.

Samlet budget i kr.:	0	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:			
Ansvarlig projektejer:	Naturpark Mølleåen v. Kristoffer Schou		
Antal timer planlagt:	200	Antal timer forbrugt:	40
Planlagt startdato:	01-02-2018	Planlagt slutdato:	01-02-2022
Status på leverancer i %:	50		
Status på leverancer:	Projektet er i sin spæde begyndelse. Kortlægning af stier, ruter, muligheder og aktører er udgangspunktet.		
Projektets naturparksværdi:	Projektet har stor naturparksværdi. Projektet understøtter logistikken og transportmuligheder for gæster i naturparken.		

Formidling

● 15. www.npmaa.dk

Der etableres en ny hjemmeside, som skal synliggøres og brandes som naturparkens primære kommunikationskanal. (Forprojekt)

2018:

Naturvejlederen har fået overdraget login til en eksisterende hjemmeside www.npmaa.dk.

Arbejdet indtil 20.04.2018 vil bruges på at præcisere, om hjemmesiden skal benyttes fremadrettet, og om hvilke indhold der skal benyttes fra den nuværende hjemmeside.

Sekretariatet har overtaget en gammel hjemmeside for NM fra Foreningen Natupark Mølleåen Venner, og hjemmesiden vil i løbet af vinteren 2018/2019 gennemgå renovering med nyt design og nye muligheder.

Der kommer bl.a. nyt kortmateriale og undervisningsmateriale samt kalenderfunktion.

Samlet budget i kr.:	10.000	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:	Furesø og Egedal Kommuner		
Ansvarlig projektejer:	Naturpark Mølleåen v. Kristoffer Schou		
Antal timer planlagt:	100	Antal timer forbrugt:	20
Planlagt startdato:	01-03-2018	Planlagt slutdato:	01-09-2018
Status på leverancer i %:	15		
Status på leverancer:	Naturvejlederen er ved at skabe sig et overblik, og finde ud af hvilke muligheder der ligger inden for budget og samarbejde.		

Projektets naturparksværdi: En god og funktionel hjemmeside vil blive naturparkens digitale vindue. De fleste søger i dag informationer på internettet, og hjemmesiden vil tjene som både indhold og reception for mange gæster. Parken vil opleve et øget antal naturinteresserede besøgende, som kan gøre god brug af hjemmesiden.

● 16. Folder

Der udarbejdes en folder om naturparken. Folderen skal blandt andet formidle mulighederne for cykelturisme.

2018: Der arbejdes på flere modeller for markedsføring. En folder kræver en masse godt indhold, og lige nu er alt indhold under udarbejdelse. En folder er omkostningstung og kræver en del drift og vedligehold. Såfremt en folder produceres, bliver dette først når indholdet er udarbejdet, gennemtestet, besluttet. Estimeret 2020.

Indtil da fokuseres på digital formidling, og ikke print.

Sekretariatet afsøger mulighederne for samarbejde omkring en folder i samarbejde med lokale ildsjæle. En mulighed er at etablere et samarbejde med Copenhagen Green Belt og videreudvikle deres allerede etablerede projekt. En sådan folder vil kræve noget ekstern finansiering, og projektet afsøger i 2018 og 2019 mulighederne.

En model for at udfolde en folde kan være at følge NST's princip på området, hvor foldere laves som digitale til fri download.

Samlet budget i kr.:	0	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:	Ekstern funding og Kommunerne		
Ansvarlig projektejer:	NM ved Kristoffer Schou		
Antal timer planlagt:	150	Antal timer forbrugt:	20
Planlagt startdato:	01-02-2018	Planlagt slutdato:	31-12-2020
Status på leverancer i %:	20		

Status på leverancer:

Projektets naturparksværdi: Udbredelse af kendskabet til NM skal ske via en række kommunikationskanaler. Digital formidling er en moderne og meget praktisk løsning, hvor rettelser og videreudvikling uden ekstra omkostninger kan laves. En folder rammer dog et særligt segment, og for især vandrere og cyklister kan et kort være at foretrække. Den fysiske folder vil skabe en anden forankring af NM end en digital løsning, og en folder vil være med til at forankre naturparken og illustrere produkter, pakkeløsninger og tilbud for gæster og besøgende i området. Et kort i folderen for vandrere og cyklister vil fremhæve tilbud særligt skræddersyet til disse segmenter.

Afhjælpende handling: I dag er der ikke nogen folder som samler hele NM. Med en folder i hånden vil det være nemmere for gæster og besøgende at navigere

● 17. Skiltning ved naturparken

Der skal opstilles skilte, som markerer overgangen til naturparken.

2017: ??

2018:

Der arbejdes på et oplæg til generel skiltning udenfor, ved, og indeni naturparken. Friluftsrådet finder det svært at finde et lovligt skilt, som kan markere overgangen ved vej.

I 2018 er der udpeget 23 steder ved vej i NM, hvor det tænkes at der skal være skilte som markerer overgange til naturparken.

Danske Naturparker arbejder i disse tider på en kortlægning over medlemmernes/naturparkernes muligheder for at skilte ved vej. Nærmere afklaring af dette vil præge projektet om skilte der skal markere overgangen til NM.

De 23 steder er intentionelt udpeget hovedsageligt på kommunal vej, hvilket kan være en styrke når der i 2019 skal søges tilladelse til at opsætte skiltene.

Samlet budget i kr.:	200.000	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:	Kommunerne		
Ansvarlig projektejer:	NM ved Kristoffer Schou		
Antal timer planlagt:	300	Antal timer forbrugt:	80
Planlagt startdato:	01-02-2018	Planlagt slutdato:	01-02-2020
Status på leverancer i %:	15		
Status på leverancer:			

Projektets naturparksværdi: Projektet har stor værdi for NM. Det vil skabe en bevidsthed hos alle der ser skiltene ved vejen om, hvad der er naturpark. Den fysiske afgrænsning og bevidstheden om at der ligger en naturpark i området vil tilføre stor værdi for NM, skabe synlighed og en bevidsthed om, at naturparken er et samarbejde mellem 4 kommuner og NST. NM vil som følge af projektet være langt nemmere at referere til, og projektet forventes at skabe endnu mere frivillighed og samarbejde om vores naturpark.

Afhjælpende handling: I dag er det svært/umuligt for almindelige folk at vide eller se, hvor NM er. Hvor går grænsen? Hvad er NM? Har vi en naturpark

● 18. QR koder og formidlingsmateriale

Formidlingsmateriale om naturparken skal gøres tilgængeligt i naturparken i form af QR-koder eller lignende, som er opstillet ved centrale steder i naturparken.

2017: ??

2018:

Styregruppe og Naturparkrådet har vedtaget, at der opsættes ca. 120 QRkode skilte op i naturparken. Indhold er klar, og præcisering af skiltenes placering i marts/april udarbejdet. Endeligt oplæg til politisk vedtagelse forventes klart i maj 2018.

En digital turguide ligger offentligt tilgængelig på NM's hjemmeside www.npmaa.dk
Turguiden huser 121 POI's (Points of interest) som formidler en blanding af kulturhistorie, natur og diverse. De 121 POI's er rammesat i 17 ture, og hoveddelen af turene er mellem 3-8 km lange. QRkoder er produceret på piktogrammer i efteråret 2018, og forventes opsat i vinteren og foråret af 2019. Et større samarbejde omkring placering samt opsætning er indgået mellem alle 4 kommuner og NST. Sidstnævnte har valgt at give pæle til projektet samt opsætning af disse uden omkostning for projektet.

Tidsplanen er skredet grundet svær sygdom hos Troels Brandt (Formand i Foreningen Naturpark Mølleåens Venner) samt en række fejl og mangler i projektet. Der forventes etablering og opsætning af pæle og QRkoder i foråret 2019.

Samlet budget i kr.:	200.000	Forbrugt til dato i kr.:	80.000
Medfinancierende partnere:	Alle 4 kommuner og Naturstyrelsen		
Ansvarlig projektejer:	Naturpark Mølleåen v. Kristoffer Schou		
Antal timer planlagt:	300	Antal timer forbrugt:	130
Planlagt startdato:	01-02-2018	Planlagt slutdato:	01-10-2018
Status på leverancer i %:	60	Revideret slutdato:	01-09-2019
Status på leverancer:			
Projektets naturparksværdi:	Projektet har stor værdi for NM.		

På baggrund af den digitale turguide kan der afvikles et utal af ture, og gæster og besøgende kan på egen hånd guides rundt i NM.
Diverse POI's kan inddrages i forløb og arrangementer, og agere pejlemærke.

● 19. Røde pæle med info

Der sættes røde pæle ved de vigtigste seværdigheder med informationer.

2017: ??

2018:

Ifm udvikling af tre læringsrum er det planen at opsætte pæle og infotavler op i NM. De tre steder er et udgangspunkt, og når de er udviklet og afprøvet vil flere pæle og tavler kunne sættes op rundt om i NM.

Lokale skoler og linjer inden for design inddrages i processen med at udvikle læringsrummene, og dette arbejdet vil på sigt udmunde i pæle og tavler rundt om i NM.

Samlet budget i kr.:	0	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinancierende partnere:			
Ansvarlig projektejer:			
Antal timer planlagt:	100	Antal timer forbrugt:	20
Planlagt startdato:	01-02-2018	Planlagt slutdato:	01-12-2019
Status på leverancer i %:	10		

Status på leverancer:

● 20. Naturparken og musser (samarbejde)

Der etableres et samarbejde mellem naturparken og museerne, med henblik på at skabe udstillinger om naturparkens temaer. (Forprojekt)

Der etableres et samarbejde mellem naturparken og museerne, med henblik på at skabe udstillinger om naturparkens temaer.

2018:

Indledende møder i 2018. Der etableres et samarbejde mellem naturparken og museerne i Egedal og Furesø, med henblik på at skabe udstillinger om naturparkens temaer. Det forventes at der udvikles og afvikles en fysisk udstilling i foråret 2019, og at udstillingen tager på tour i sensommeren og efteråret 2019.

Samlet budget i kr.: 0 Forbrugt til dato i kr.: 0

Medfinansierende partnere:

Ansvarlig projektejer: Naturpark Mølleåen v. Kristoffer Schou

Antal timer planlagt: 100 Antal timer forbrugt: 15

Planlagt startdato: 01-02-2018 Planlagt slutdato: 01-02-2020

Status på leverancer i %: 20

Status på leverancer:

Projektets naturparksværdi: Samarbejdet mellem museerne og naturparken får stor betydning for den fortælling, som naturparken vil formidle. Udstillingen i sensommeren og efteråret 2019 beskriver og iscenesætter naturparkens natur og kultur, med et fokus på jordbrug og fødevarerressourcer. Samarbejdet skaber nye visioner for, hvordan vi fælles kan berige hinandens arbejde. Samarbejdet har et stort fokus på frivillighed, samarbejde og at offentligheden, borgere og gæster får indblik i vores naturpark.

● 14. Samarbejde med pædagoger og lærere

Naturparkens naturvejleder skal arbejde for at etablere et samarbejde med pædagoger og lærere fra de forskellige institutioner i naturparkens nærområde. (Forprojekt)

2018:

NM har indgået samarbejde med Friluftsrådet og Grønne Spirer om at tilbyde institutioner og personale kurser i Spring Ud I Naturen. Første kursus afvikles 6. juni 2018. Tilbuddet kommer gradvist ud til alle institutioner i naturparkens nærområde.

Projektet vil resultere i et tema ved et læringsområde i naturparken.

Naturparkens naturvejleder skal arbejde for at etablere et samarbejde med pædagoger og lærere fra de forskellige institutioner inden for naturparkens område. (Forprojekt) Indtil 20. april 2018: Naturvejlederen kontakter områdeledere på daginstitutionsområdet i og omkring naturparken, og i samarbejde med disse udpeges relevante institutioner, som skal tænkes ind i Naturvejlederens løntilskudsbevilling fra Friluftsrådet delmål 1 og 2: (1. Udvikling og etablering af læringsområder for daginstitutioner og besøgende 1.1. Udpegning af minimum 2 læringsområder med inddragelse af relevante aktører. 1.2. Udvikling af læringsrummene med inddragelse af børnehavebørn samt udarbejdelse af skilte/boards. 2. Udvikling og afholdelse af undervisningsforløb for børnehavebørn 2.1. Udarbejdelse af minimum 3 forskellige undervisningsforløb til børnehavebørn. 2.2. Afholdelse af 50-60 ture pr. år for børnehavegrupper. Forventeligt deltager 700-900 børnehavebørn årligt i projektet.) Grønne Spirer og Naturpark Mølleåen: Naturvejlederen har indgået samarbejde med Grønne Spirer og Friluftsrådet om at videreføre projekt Spring Ud I Naturen, samt åbne op for at institutioner og personale i og omkring naturparken kan certificeres og deltage i kursus og workshops. Første kursusdag i Spring Ud I Naturen er fastlagt til 6. juni,

og det forventes at afholde minimum én til kursusdag i sensommeren 2018.

61 pædagoger gennemførte kurset.

ca. 700 småbørn gennemførte workshops med Naturvejleder Kristoffer Schou.

Projektet er fremhævet i Friluftsrådets visioner for, hvad naturparker i Danmark kan og skal kunne fremadrettet.

Samarbejdet med lærere og pædagoger fortsættes og beriges i årene frem.

Samlet budget i kr.:	0	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:			
Ansvarlig projektejer:	Naturpark Mølleåen v. Kristoffer Schou		
Antal timer planlagt:	200	Antal timer forbrugt:	200
Planlagt startdato:	01-03-2018	Planlagt slutdato:	01-05-2020
Status på leverancer i %:	70		
Status på leverancer:			

Turisme

6. Den tværgående cykelrute (Turisme)

Den tværgående cykelrute, hvor den besøgende kan komme på tværs gennem naturparken via offentlig transportforbindelse på begge sider af parken, skal synliggøres og markedsføres via en bred palet af kommunikationskanaler, herunder facebook, hjemmesider og "oplevelses-app".

2018: Den tværgående cykelrute i NM er rygraden i stisystemet og den digitale turguide. Den tværgående cykelrute er fremhævet på NM's hjemmeside. Efter styregruppens og sekretariatets vurdering, og i samråd med Naturparkrådet, er der på den tværgående cykelrute behov for kvalitetsløft. Dele af ruten er i for dårlig stand til, at man kan reklamere for den som en tværgående hovedrute. NST/Charlotte Mølgaard har foreslået, at de dele af ruten, hvor kvalitetsløft er tiltrængt, skal kortlægges og at kommunerne og nst går sammen i en fondsansøgning i håb om at rejse midlerne til kvalitetsløft. Kortlægning og det videre arbejde med ruten vil foregå i de kommende to år 2019 og 2020. Projektplan: - Kortlægning af fokusområder (1. halvår 2019) - Fondsansøgninger til puljer og fonde (2. halvår 2019) - Kvalitetsløft af fokusområder (1. halvår 2020) Allerød Kommune er i gang med at lave en sti fra Lynge til Bastrup Sø, som vil støde til den tværgående rute. Læs mere ved den tilføjede aktivitet under "Friluftsliv aktivitet 6".

Samlet budget i kr.:	0	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:	Kommunerne og NST		
Ansvarlig projektejer:	NM ved Kristoffer Schou		
Antal timer planlagt:	100	Antal timer forbrugt:	15
Planlagt startdato:		Planlagt slutdato:	
Status på leverancer i %:	15		
Status på leverancer:			
Projektets naturparksværdi:	Arbejdet med den tværgående cykelrute skaber fokus på en kerne i arbejdet med at udvikle naturparken til at blive en naturpark, hvor der er stor mulighed for at bevæge sig rundt.		

7. Cykelturisme og samarbejde (se Understøttelse af Cykelturismen)

Muligheden for at understøtte cykelturismen ved et samarbejde med cykelbutikker i Farum og Ølstykke undersøges. Et samarbejde kunne omhandle udlejning/levering/afhentning af cykler for besøgende, der ankommer med offentlig transport. (Forprojekt).

2018:

NM udvikler parken ved at understøtte primære brugergruppers ønske om at benytte naturparken. I dette forprojekt har Naturvejlederen og Sekretariatet skabt grundstenene til et netværk af cykelaktører i og omkring NM, som kan udbyde cykler og guidede ture, samt udvikle produkter der rækker ud til andre aktører (bespisning, overnatning, bondegårdsophold m.v.). Navnlig MTB Tours i Hareskoven (Danmarks største cykeludlejning) og Metalskolen er efter Sekretariatets ønske og forslag indledt samarbejde, som forbinder NM's fra øst til vest, og retur med cykeludlejning og relaterede produkter. I netværket arbejdes der fortsat på at inddrage cykelbutikker i og omkring NM og i sidste ende kunne lave et kort, som viser vej til produkter for målgruppen. Der arbejdes koordineret mellem Egedal Og Furesø Kommuner på at etablere et overblik over cykelturismeaktører og andre turismeaktører i og omkring NM. Dette arbejde pågår i 2019.

Samlet budget i kr.:	100.000	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:	Furesø og Egedal		
Ansvarlig projektejer:	Kristoffer Schou Naturpark Mølleåen		
Antal timer planlagt:	200	Antal timer forbrugt:	50
Planlagt startdato:		Planlagt slutdato:	
Status på leverancer i %:	0		
Status på leverancer:			

● 11. Kortlægning og formidling af stier, som er egnede for færdsel med kørestol, barnevogn mv.

2018:

Sekretariatet og naturvejlederen afventer, at der er tid og overskud til at arbejde med dette område. Det forventes at arbejdet begynder i efteråret 2019.

Projektet vil omfatte:

- Kortlægning af stier i NM i de fire kommuner og NST's områder.
- GIS arbejde med at lave et sammenfattende lag, som viser mulighed for færdsel med kørestol, barnevogn mv.
- Markedsføring af kort og oversigt, samt samarbejde med relevante aktører på området.

Samlet budget i kr.:	0	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:			
Ansvarlig projektejer:	Kristoffer Schou og Naturpark Mølleåen		
Antal timer planlagt:	100	Antal timer forbrugt:	0
Planlagt startdato:	01-09-2019	Planlagt slutdato:	01-09-2020
Status på leverancer i %:	0		
Status på leverancer:			
Projektets naturparksværdi:	Naturpark Mølleåen skal tilgodese særlige behov for gangbesværede, kørestolsbrugere, barnevogne m.v. Naturparken skal være let tilgængelig og fremstå som sådan. Det skal være nemt, trygt og ligetil.		

● Drift af naturstier

Drift af udvalgte naturstier. Der er tale om stier som kommunen har overtaget fra amtets tid, samt stier der er kommet til jf. nye fredninger siden 2007.

Projektet er løbende uden slutdato.

2018:

Generelt er stierne inden for naturparken i god stand. Alle er blevet gennemgået ved tilsyn i 2018. Det skal dog bemærkes at der enkelte steder er problemer med afledning af vand som håndteres løbende.

Sekretariatet har i 2018 arbejdet for, at kommunerne og NST i endnu højere grad samarbejder om naturstierne i NM. Det har bl.a. resulteret i et øget fokus på stier, som krydser kommunegrænser og NST's områder. Den tværgående rute i NM er et eksempel på øget samarbejde, hvor kommunerne og NST vil samarbejde om et fælles kvalitetsløft med henblik på at skabe fornuftig tilgængelighed og brug af NM og den vigtige rute og sti.

Arbejdet pågår i 2019 og 2020.

Samlet budget i kr.:	0	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:	Kommunerne og NST		
Ansvarlig projektejer:	Kristoffer Schou Naturpark Mølleåen		
Antal timer planlagt:	200	Antal timer forbrugt:	50
Planlagt startdato:	01-04-2019	Planlagt slutdato:	01-12-2020
Status på leverancer i %:	60		
Status på leverancer:			
Projektets naturparksværdi:	Stierne i NM er fundamentale for naturparkens tilgængelighed og at borgere og gæster har mulighed for at bevæge sig rundt nemt. Driften af stierne sikrer denne varige tilgængelighed og samarbejdet mellem kommunerne og NST sikrer kvalitet i tilgængeligheden.		

✓ 9. Cykelsti ml Ganløse Landsby og Ganløse Ore (se anden "9." under Friluftsliv)

Egedal Kommune anlægger 2016-2017 cykelsti mellem Ganløse Landsby og Ganløse Ore. Dette vil forbedre infrastrukturen for den rekreative trafik betydeligt i Naturparken.

Samlet budget i kr.:	0	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:			
Ansvarlig projektejer:			
Antal timer planlagt:	0	Antal timer forbrugt:	0
Planlagt startdato:		Planlagt slutdato:	
Afsluttet år:	2017		

✓ 10. Sti langs tunneldalen mellem Ganløse Ore og Ganløse Eged (Se anden "10." under Friluftsliv)

De to sidste etaper af stien langs tunneldalen mellem Ganløse Ore og Ganløse Eged forventes anlagt i 2016-2017.

Sidste 2 etaper af stiprojektet jf. fredning af Ganløse-Slagslunde tunneldale er færdiggjort i 2017 og afslutter det samlede stiprojekt for fredningen.

Projektet blev sat i gang i 2011, og tidsforbrug kan ikke præciseres og angives for hele projektperioden, da der siden 2011 har været 3 forskellige sagsbehandlere på projektet.

For 2017 er timeforbruget estimeret til ca. 60 timer.

For 2017 er budget og forbrug kr. 707.647,5 inkl. moms.

Tallene omfatter projektledelse, udvikling og administration.

Et godt bud på hvad der er brugt af tid på selve stien er 475 timer. Det dækker over etablering af selve stien, planlægning, fældning og lodsejerkontakt.

Dertil kommer tilkørsel af materialer, etablering af aflæsningspladser og bortkørsel af træ og rødder.

Samlet budget i kr.:	0	Forbrugt til dato i kr.:	0
Medfinansierende partnere:	Egedal Kommune finansierer 100%		
Ansvarlig projektejer:	Danny Morck Jensen ved Egedal Kommune		
Antal timer planlagt:	60	Antal timer forbrugt:	60
Planlagt startdato:	01-08-2017	Planlagt slutdato:	31-12-2017
Afsluttet år:	2017		
Projektets naturparksværdi:	Med de etablerede stier får offentligheden større og bedre adgang til naturparken. Det vurderes til at have høj naturparksværdi.		